

Силабус курсу:

ОСНОВИ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Спеціальність:	035 «Філологія»
Рік підготовки:	ОП «Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська
Семестр викладання:	1
Кількість кредитів ЄКТС:	весняний
Мова(-и) викладання:	4
Вид семестрового контролю	українська, англійська
	іспит

Автор курсу та лектор:

к.пед.н. Бовт Альона Юріївна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри германо-романської філології та перекладу

посада

bovt@snu.edu.ua

електронна адреса

+38-050-025-21-52

телефон

Telegram:

<https://t.me/bovtalona>

месенджер

310 ЛК, за

розкладом

консультації

Викладач лабораторних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач практичних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «Викладач лабораторних та практичних занять:», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Курс «Основи перекладознавства» є одним з обов'язкових компонентів фахової підготовки перекладача і має на меті ознайомити здобувачів вищої освіти з основними перекладознавчими поняттями і створити теоретичні передумови для засвоєння практичних знань і навичок для майбутньої перекладацької діяльності.

Результати навчання:

В процесі вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть навчитися:

- розуміти основні проблеми перекладознавства та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів;
- знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції перекладознавства, уміти застосовувати їх у професійній діяльності;
- характеризувати різні моделі перекладу;
- встановлювати морфологічні, лексичні, синтаксичні відповідності у перекладі;
- визначати прагматичний потенціал текстів різних стилів і жанрів;
- здійснювати перекладознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів;
- аналізувати та вміти долати окремі перекладацькі труднощі.

Передумови до початку вивчення:

Базові знання фонетики, граматики, лексики англійської мови, а також основ перекладознавства.

Мета курсу (набуті компетентності)

В процесі вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти матимуть змогу набути наступні компетентності:

- здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних фактів для перекладу текстів різних стилів і жанрів;
- здатність здійснювати лінгвістичний та перекладознавчий аналізи текстів різних стилів і жанрів;
- здатність вільно оперувати перекладознавчою термінологією для розв'язання професійних завдань;
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Моделі перекладу	2/0/2	1. Денотативна (ситуативна) модель перекладу. 2. Семантична модель перекладу. 3. Інформативна модель перекладу. 4. Трансформаційна модель перекладу. 5. Модель перекладу із мовою-посередником.	Практичні завдання, усне опитування

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			6. Психолінгвістична модель перекладу. 7. Комунікативні моделі перекладу. 8. Дискурсивна модель перекладу.	
2.	Лексичні відповідності в перекладацькій діяльності	2/0/2	1. Завдання синхронно-порівняльного методу в перекладацькій діяльності. 2. Фактори забезпечення адекватного перекладу. 3. Процедура аналізу лексичних відповідностей. 4. Параметри виділення міжмовних лексико-семантичних відповідностей. 5. Синхронні міжмовні лексико-семантичні категорії Класифікація лексичних еквівалентів.	Практичні завдання, усне опитування
3.	Морфологічні категорії в теорії перекладу. Граматичне значення. Грамматична форма	2/0/2	1. Номінативні й синтаксичні елементи значення в словоформі. 2. Обов'язкові й необов'язкові елементи значення в словоформі. 3. Регулярні й нерегулярні елементи значення в словоформі. 4. Визначення граматичних елементів значення. 5. Грамматична форма. 6. Грамматична категорія. Типи граматичних (морфологічних) категорій.	Практичні завдання, усне опитування
4.	Синтаксичні відповідності у перекладі	2/0/2	1. Предмет синтаксису. 2. Синтаксичні одиниці. Словосполучення та речення. Форма слова як об'єкт синтаксису. 3. Значеннєва організація речення як фактор перекладу. Об'єктивні та суб'єктивні значення в процесі перекладу. 4. Актуальне членування речення та проблеми перекладу. Висловлення та переклад.	Практичні завдання, усне опитування, тест
5.	Прагматичні аспекти перекладу	2/0/2	1. Поняття «прагматика». 2. Прагматичний потенціал висловлювання. Типи прагматичних відношень. 3. Види прагматичної адаптації.	Практичні завдання, усне опитування
6.	Перекладацький аналіз тексту	2/0/2	1. Стратифікація мовних одиниць перекладу як основа перекладацького аналізу.	Практичні завдання, усне опитування

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			<p>2. Особливості членування тексту.</p> <p>3. Поняття і етапи перекладацького аналізу тексту.</p> <p>4. Пошук оптимального перекладацького рішення.</p> <p>5. Фактор “критичного ока” у процесі пошуку оптимального варіанту перекладу.</p> <p>6. Навички аналізу варіантів перекладу.</p> <p>7. Перефраза як шлях до оптимального перекладацького рішення.</p>	
7.	Мовленнєві аномалії і особливості їх відтворення при перекладі	2/0/2	<p>1. Фонографічна стилізація мовленнєвих аномалій</p> <p>2. Особливості мовлення, зумовлені фізичним або емоційним станом та віковою несформованістю мовлення</p> <p>3. Особливості мовлення, зумовлені соціально-регіональною стратифікацією мови</p> <p>4. Особливості мовлення, зумовлені зіткненням двох мов (іноземний акцент)</p> <p>5. Параграфемні засоби смислової актуалізації</p>	Практичні завдання, усне опитування
8.	Аналіз та стратегії подолання окремих перекладацьких труднощів	2/0/2	<p>1. Проблеми перекладності та шляхи їх подолання.</p> <p>2. Уникнення перекручень, неточностей, неясностей.</p> <p>3. Особливості перекладу фразеологізмів</p> <p>4. Проблеми перекладу онімів</p> <p>5. Особливості перекладу лакун</p>	Практичні завдання, усне опитування
9.	Переклад як творчий процес	2/0/2	<p>1. Переклад як творчий інструмент пізнання і як (само)рефлексія.</p> <p>2. Перекладацька творчість у світлі психологічних теорій.</p> <p>3. Класифікаційний аналіз перекладацької творчості. Творчість перекладача як співтворчість.</p>	Практичні завдання, усне опитування, тест

Рекомендована література

1. Білоус О.М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій: доопрацьований та доповнений. Навчальний посібник для студентів перекладацьких відділень. Кіровоград, РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. 200 с.
2. Корунець І.В. Теорія та практика перекладу. Вінниця, 2000. 448 с.
3. Ктитарова Н.К., Воронова З.Ю. Навчальний посібник з дисципліни «Теорія перекладу» (Вступ до перекладознавства. Загальна теорія перекладу. Лексико – граматичні

проблеми перекладу) для студентів спеціальності 7. 030507 «Переклад». Дніпродзержинськ, 2013. 323 с.

4. Лазаренко Л.М. Лекційний курс: “Вступ до перекладознавства” для студентів I курсу. Маріуполь, 2004. 63с.

5. Литвин І. М. Перекладознавство. Науковий посібник. Черкаси : Видавництво Ю. А. Чабаненко, 2013. 288 с.

6. Мамрак А.В. Вступ до теорії перекладу: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2009. 304 с.

7. Ребрій О. В. Вступ до перекладознавства: конспект лекцій для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» факультету іноземних мов. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. 116 с.

8. Терехова С. І. Вступ до перекладознавства. (Сучасні проблеми і теорії. Діяльність перекладача. Основи техніки перекладу). Навч. посібник. (Вид. 2-ге, доповнене і перероблене). К.: Вид. центр КНЛУ, 2002. 163 с.

Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій з дисципліни «Основи перекладознавства» (для здобувачів вищої освіти I курсу денної та заочної форм навчання спеціальності 035 «Філологія» спеціалізації 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська») / Уклад.: А.Ю. Бовт. Северодонецьк: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2021. 111 с.

2. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Основи перекладознавства» (для здобувачів вищої освіти I курсу денної та заочної форм навчання спеціальності 035 «Філологія» спеціалізації 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська») / Уклад.: А.Ю. Бовт. – Северодонецьк: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2021. 22 с.

3. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Основи перекладознавства» (для здобувачів вищої освіти I курсу денної та заочної форм навчання спеціальності 035 «Філологія» спеціалізації 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська») / Уклад.: А.Ю. Бовт. – Северодонецьк: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2021. 33 с.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання здобувач вищої освіти може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Усне опитування	20
Практичні завдання	30
Тести	10
Іспит	40
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Здобувач вищої освіти може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу здобувачам можуть бути перезараховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання.

Під час виконання завдань здобувач має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування заборонено.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана/директора.

Поведінка в аудиторії:

На заняття здобувачі вищої освіти приходять до аудиторії вчасно, відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять здобувачі:

- не вживають їжу та жувальну гумку;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань здобувачі:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.